

**СУМСЬКА ОБЛАСНА РАДА
СЬОМЕ СКЛИКАННЯ**

**третя сесія
РІШЕННЯ**

Суми

29.01.2016

**Про звернення до Президента України,
Верховної Ради України та Кабінету
Міністрів України щодо недопущення
звуження повноважень органів
місцевого самоврядування у сфері
надрокористування**

З метою реалізації принципів децентралізації та ефективного і раціонального використання надр, посилення ролі органів місцевого самоврядування у вирішенні питань життєдіяльності територіальних громад, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людей на території області та участі суб'єктів господарювання у соціальному розвитку територій, на яких вони здійснюють свою діяльність, урахувавши висновки постійної комісії обласної ради з питань земельних та водних ресурсів, використання надр, екології, довкілля та лісового господарства, керуючись статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада
ВИРІШИЛА:

1. Звернутись до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо недопущення звуження повноважень органів місцевого самоврядування у сфері надрокористування (звернення додається).

2. Голові обласної ради направити звернення до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, депутатів Верховної Ради України, обраних від Сумської області, та обласних рад.

Голова

С.П.Салатенко

Додаток
до рішення обласної ради
сьомого скликання
29.01.2016

**Звернення
до Президента України, Верховної Ради України
та Кабінету Міністрів України щодо недопущення звуження
повноважень органів місцевого самоврядування у сфері
надрокористування**

Питання забезпечення охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, екологічної безпеки життєдіяльності людей є невід'ємною умовою сталого економічного та соціального розвитку Сумщини та України в цілому.

У той же час, не зважаючи на задекларований на рівні держави курс на децентралізацію повноважень і посилення відповідальності громад, останні рішення Уряду у сфері надрокористування не можуть бути сприйняті як такі, що узгоджуються з цими принципами.

Відповідно до останніх змін до Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615, видача дозволу на користування надрами може бути здійснена Держгеонадрами без наявності погодження відповідної обласної ради у разі ненадання його останньою протягом строку, встановленого для видачі дозволу, тобто за принципом «мовчазної згоди».

Депутати обласної ради звертають увагу, що зазначені зміни не відповідають суті і навіть стануть стримуючим фактором проведення реформи місцевої організації влади, спрямованої на створення фінансово спроможних територіальних громад, які будуть брати на себе відповідальність за стан соціально-економічного розвитку територій та їх екологічну безпеку.

Відповідно до статті 13 Конституції України, статті 4 Кодексу про надра України надра є виключною власністю Українського народу, який здійснює право власності на надра через Верховну Раду України, Верховну Раду Автономної Республіки Крим і місцеві ради.

Однак, зважаючи на внесені Урядом зміни, фактично втрачена можливість реалізації такого права, не існує інструментів впливу суб'єктів господарювання – надрокористувачів, діяльність яких негативно впливає на навколишнє природне середовище, пошкоджує дорожнє покриття та спричиняє інші проблеми на території громад. Відтепер надання дозволів на користування надрами та контроль за здійсненням цієї діяльності повністю централізовано на рівні Києва, а роль обласних рад фактично зведена до формального прийняття рішення.

Депутати Сумської обласної ради наголошують, що обласні ради є органами місцевого самоврядування, обраними населенням відповідної області та представляють спільні інтереси громад. Втілення в життя норми щодо принципу «мовчазної згоди» при погодженні надання надр у користування нівелює повноваження органів місцевого самоврядування в цих питаннях, бо законодавством не передбачено жодних критеріїв для прийняття обласними

радами рішення про погодження надання надр у користування чи не надання такого погодження, жодних механізмів впливу місцевих рад на недобросовісних надрокористувачів.

Органи місцевого самоврядування на сьогодні фактично не мають повноважень у частині ініціювання позбавлення права суб'єктів господарювання права на користування надрами, оскільки майже всі визначені законодавством підстави для такого позбавлення стосуються внутрішньогосподарської діяльності таких суб'єктів, щодо здійснення контролю за якою у місцевих рад немає повноважень.

Громади територій, на яких провадиться найбільший обсяг робіт із видобування нафти, вугілля та інших копалин, розробка яких пов'язана із негативним впливом на навколишнє природне середовище та пошкодженням автошляхів, відтепер залишаються з цими проблемами без будь-якої можливості залучення до їх вирішення тих суб'єктів господарювання, що спричинили ці негативні наслідки.

Крім того, надання зазначених погоджень здійснюється шляхом прийняття рішення відповідною обласною радою, яка зобов'язана дотримуватись вимог частини третьої статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» щодо необхідності оприлюднення проектів рішень не пізніше як за 20 робочих днів до дати їх розгляду з метою прийняття. Зважаючи на зазначений строк та враховуючи, що документи на отримання дозволу тепер мають подаватись безпосередньо до Держгеонадр та надсилатись останнім до органів погодження, у обласних рад практично не залишається часу для належного опрацювання відповідних матеріалів та прийняття обґрунтованого рішення. Поряд з цим зазначаємо, що законодавством не визначені ні правові підстави для прийняття обласними радами рішення про відмову у наданні погодження, ні правові наслідки прийняття такого рішення.

Зважаючи на викладене, з метою реалізації конституційного права народу України реалізовувати право власності на надра через місцеві ради дія постанови від 16.12.2015 № 1173 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо відповідності основним вимогам до дозвільної системи у сфері господарської діяльності» має бути зупинена до вирішення питань щодо внесення змін до законодавства у частині:

1. Визначення правових підстав для прийняття обласними радами рішення про відмову у наданні погодження надання надр у користування та правових наслідків прийняття такого рішення.

2. Встановлення обов'язковості укладення суб'єктами господарювання – надрокористувачами соціальних угод з місцевими радами, на території яких здійснюється відповідна діяльність.

3. Надання місцевим радам повноважень щодо ініціювання позбавлення суб'єктів господарювання права на користування надрами у випадках порушення ними умов соціальних угод, допущення значного забруднення навколишнього природного середовища тощо.